

Forord

af Anette Storgaard

Med dette nummer af Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab (NTfK) overgår tidsskriftet til elektronisk udgivelse. Det giver læseren mange fordele. For det første optager tidsskriftet ikke plads på reolen og for det andet, er der aldrig et nummer, man ikke lige kan finde, når man skal bruge det. Med meget få undtagelser findes alle udgivelser af tidsskriftet siden 1949 nu på platformen tidsskrift.dk, som administreres af det Kongelige Bibliotek i Danmark.

NTfK udgives af de nordiske kriminalistforeninger med støtte fra Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi. Disse har i enighed besluttet, at tidsskriftet fremover skal være tilgængeligt for alle, Open Access. Eftersom NTfK allerede arbejder efter princippet om »dobbelt blind peer review« (to anonyme bedømmere på hver enkelt artikel, før optagelse eller afvisning), vil beslutningen om Open Access indebære, at tidsskriftet fremover vil blive endnu mere attraktivt. For forskerne betyder det, at nye forskningsresultater kommer hurtigt ud til et bredt publikum. Og for læserne betyder det, at indholdet altid er af høj videnskabelig kvalitet.

NTfK er også fremover åbent for kriminalvidenskabelige artikler. Det vil sige både kriminologiske artikler og strafferetlige, straffeprocessretlige artikler mv. Også fremover er der åbent for stor emnemæssig bredde og mange videnskabelige tilgange.

NTfK udkommer også fremover 3 gange om året og et sædvanligt nummer vil som hidtil indeholde 4-6 videnskabelige artikler.

Men med dette nummer markerer vi overgangen til det ny udgivelsesformat med et kraftigt udvidet temanummer om frihedsberøvelse og frihedsberøvede. Vi bringer i alt 17 bidrag, heraf 14 artikler, der har været igennem peer review og 3 særdeles læseværdige essays, skrevet af anerkendte forskere og med umiddelbar tematisk relevans.

I den første artikel behandles spørgsmålet om strafudmåling. *Andersen, Holmboe* og *Skardhamar* præsenterer en empirisk analyse af strafudmåling i voldsdomme efter en ændring i den norske straffelov i *Fører endringer i loven til endringer i retspraksis?* *Gunnlaugsson* beskæftiger sig ligeledes med bl.a. strafudmåling, men fra en Islandsk vinkel i sin artikel *Criminal justice in a small Nordic country: The case of Iceland*.

I artiklen *Public or private administration of justice – Privatization of prisons* af *Løvlie* og *Guruli* findes en analyse af argumenter for og imod privatisering af fængsler. *Olesen* og *Rosenvold* behandler det spæde og ikke-formalise-

rede samarbejde mellem frivillige og det danske fængselsvæsen i *Frivillige organisationers resocialiserende arbejde i Kriminalforsorgens institutioner*.

Fransen præsenterer en historisk analyse af perspektiver og værdier hos alle hidtidige danske direktører for fængselsystemet i *Hvem styrer fængslerne og fangehåndteringen i Danmark?* Denne artikel følges op af en artikel om centrale værdier i nutidens danske fængselsvæsen, skrevet af Minke under titlen: *Hjørnesteenene i den danske kriminalforsorg: Normalisering og åbenhed*.

Her efter følger to artikler, der med meget forskellig tilgang stiller skarpt på isolation under frihedsberøvelse. I artiklen *Rettspolitisk mobilisering og strategisk sakførsel mot isolasjon i norske fengsler* viser Lohne og Rua, hvorledes en bred opinion af forsvarsadvokater og en række andre nationale og internationale aktører har spillet en rolle i arbejdet med at begrænse brug af isolation både før og efter dom. Engbo går i artiklen *Disciplinærretlig skyld og straf i danske fængsler* tæt på en retlig analyse af det samlede disciplinærretlige system i danske fængsler, hvor isolation spiller en væsentlig rolle.

Giertsens artikel *Prison ideas and Architecture 1850-today: their relevance to prisoners and to prison policy, a Norwegian example*, hvis titel giver klart signal om indholdet, danner overgang til flere artikler, der behandler livet inden for fængselsmurene og i nogen grad snubletråde på vejen ud.

På basis af egne interviews og feltstudier analyserer Mjåland og Laursen en kultur i norske fængsler, der adskiller sig fra erfaringer fra internationale studier af fængselskulturer ved at være mere egalitær og afspejle en mindre hierarkisk attitude hos de indsatte. Artiklen hedder: *Pragmatic and Permeable Egalitarianism: Exploring Social Life in Norwegian Prisons*.

Herefter følger flere andre artikler, hvor særlige aspekter ved fængselslivet, særligt i Norge, behandles. Johnsen, Skogvoll og Normann behandler et tema, der dog ikke alene angår Norge, nemlig brug af anabole steroider blandt indsatte. En særlig indsats har været gennemført i samarbejde med »Anti-doping Norge«. Dette behandles i artiklen: «YOLO – you only live once»: *Innsattes fortellinger om bruk av dopingmidler*. I den følgende artikel af Gjeruldsen og Jensen er der sat fokus på kvinders vej ud af kriminalitet: «Alt er jo egeninnsats» – *Kvinnens vendepunkter bort fra kriminalitet*.

Petterson beskæftiger sig med unge og voksne, som er tvangsmæssigt anbragt i sikrede institutioner. Fokus i artiklen er konflikter om mad. Sådanne konflikter kan begynde som mindre betydningsfulde, men i en frihedsberøvende kontekst komme til at betyde meget for både indsatte og personale: *Mat, makt och motstånd: Om konflikter inom tvångsvård*.

Endelig behandler Jørgensen og Olesen ventetiden fra man ved, der vil komme en dag, hvor man skal i retten og formentlig ifalde en dom til dommens dag indtræffer i: *Unødig lang sagsbehandlingstid i danske straffesager: Uformel straf før dom*.

De tre særdeles læseværdige essays udgøres af henholdsvis en fortælling om tidlige og helt unikke erfaringer med oprettelse af fangekor i et lukket dansk fængsel, Lomholt; en hyldest til Nils Christie, som fortsat indtager en betydningsfuld plads i nordisk og international kriminologi, Johansen; samt en opdatering af diskussion og praksis om kønsopdelte fængsler i Danmark, Mathiassen.

Rigtig god læselyst.

Anette Storgaard,
Hovedredaktør